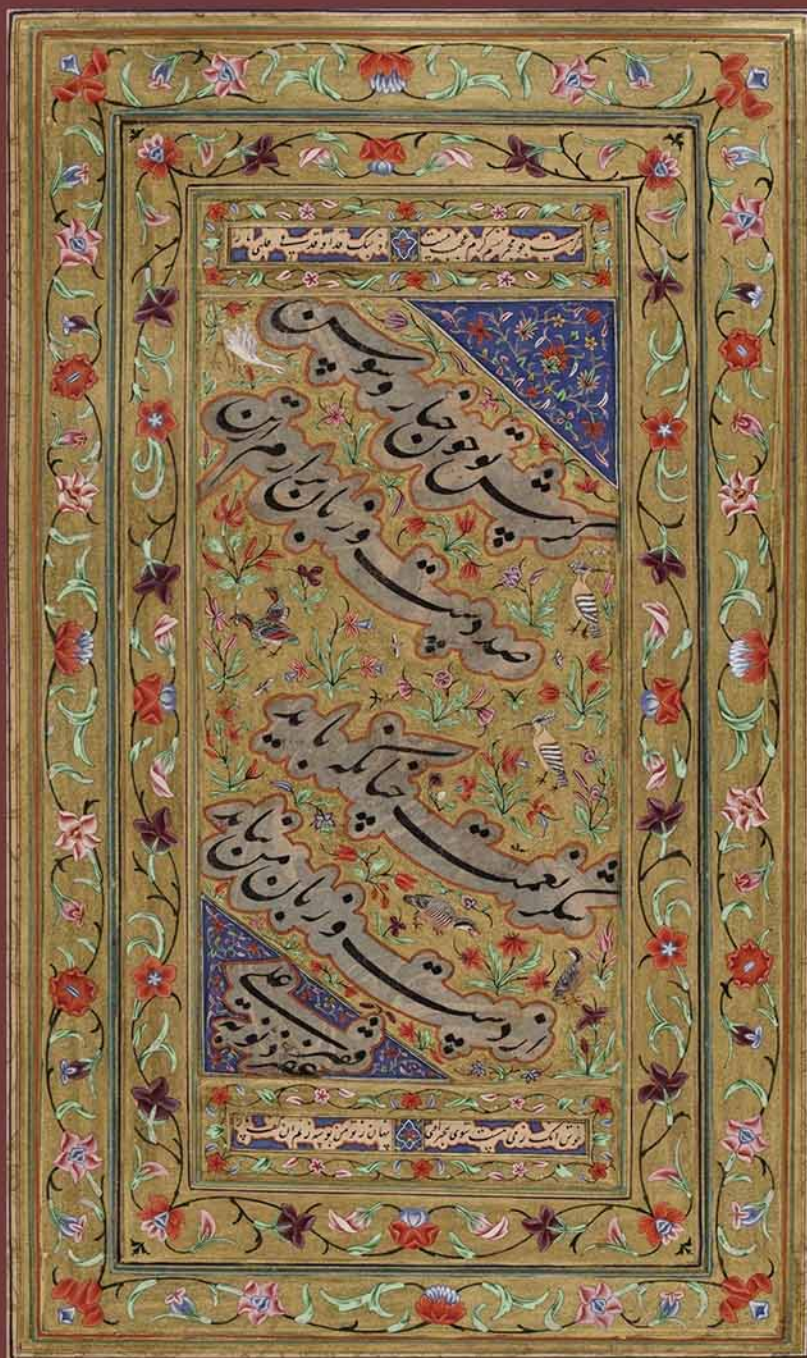

فصلنامه اطلاع رسانی در حوزه نقد و تصحیح متون، نسخه شناسی و ایران شناسی

دوره سوم، سال چهارم، شماره یکم و دوم، بهار - تابستان ۱۳۹۸ [انتشار: زمستان ۱۳۹۹]

سرسختن: دیپلماسی فرهنگی و میراث مکتوب • نظام تعریف/علی اشرف صادقی • معرفی سه منبع کهن رباعیات خیام / سید علی میرافضلی • سیدمهره و شکبه / علی صفی آققله • چند نکته و لغت از «مواهب الہی» معین الدین یزدی / احمد بهانی • توضیحاتی درباره چند تن از مملو حان موزجوری دامغانی / راضیه آبدیان • تصحیح پتی از طلیان مرغزی / محسن احمدوندی • خاکم به دهان، درباره سابقه یک مثل / ویلم باخرا، ترجمه: ساسا ریوندی • نگاهی به «تأثیر ادبیات فارسی در ادبیات انگلیسی» / مجالدین کیوانی • نقد و بررسی «دیوان ازرقی هروی» / مجالدین کیوانی • توضیحاتی درباره «بخشی از تفسیری کهن به پارسی» / مسعود فاسمی • رباعیات ختام بهروایت شیخ محمود بیروذقی / سید علی میرافضلی • «تلفظ در شعر کهن فارسی»: سرشتی بایدها و نیایدهای پژوهش / علی شاپوران • حکایتی ساختگی از قرآنهای خطی افغانستان: نقادی بر کتاب «حکایت قرآنهای ناپیدای افغانستان» و مقاله «آغازی بر فهرست نگاری مخطوطات افغانستان» / مصوبه نظری • نگاهی به تصحیح «خلاصه الاشعار و زیادة الافکار» (بخش یزد و کرمان و نواحی آن) / مرتضی موسوی • معرفی و نقد کتاب «ناصر خسرو» / حسن حیدرزاده سردرود • نقد و بررسی ترجمه «شکوئتلا» / سید احمدرضا قائم مقامی • دورنمایی از کتاب «قرآن موزخان» / زینب سادات ایلچی • نگاهی منتقدانه به مقاله «سنگ نبشهای نویافته در آرامگاه داریوش بزرگ در نقش رستم (DNF)» / سهیل دلشاد • ریشه شناس چه می کند (۶-۱۰) / سید احمدرضا قائم مقامی • آثار نعیم مصطفی افندی / نصرالله صالحی

فهرست

سرخن

دپلماسی فرهنگی و میراث مکتوب ۵-۳

جستار

نظام تعریف / علی‌اشرف صادقی ۷-۶
معرفی سه منبع کهن رباعیات ختیم / سید علی میرافضلی ۱۳-۸
سپیدمهره و شنکجه / علی صفری آق‌قلعه ۱۷-۱۴
چند نکته و لغت از «مواهب الهی» معین‌الدین یزدی / احمد بهنامی ۲۱-۱۸
توضیحاتی درباره چند تن از ممدوحان منوچهری دامغانی / راضیه آبادیان ۲۷-۲۲
تصحیح بیت‌ی از طیتان مرغزی / محسن احمدوندی ۳۰-۲۸
خاکم به دهان، درباره سابقه یک مثل / ویلهلم باخر: ترجمه: سپاس ریوندی ۳۳-۳۱

نقد و بررسی

نگاهی به «تأثیر ادبیات فارسی در ادبیات انگلیسی» / مجتالدین کیوانی ۴۹-۳۴
نقد و بررسی «دیوان ازرقی هروی» / مجتالدین کیوانی ۵۴-۵۰
توضیحاتی درباره «بخشی از تفسیری کهن به پارسی» / مسعود قاسمی ۶۴-۵۵
نکاتی درباره «تفسیر قرآن پاک» / مسعود قاسمی ۷۱-۶۵
رباعیات ختیم به روایت شیخ محمود پیربوداقی / سید علی میرافضلی ۷۵-۷۲
«تلفظ در شعر کهن فارسی»: سرمشق بایدها و نبایدهای پژوهش / علی‌شاپوران ۱۰۴-۷۶
حکایتی ساختگی از قرآن‌های خطی افغانستان: نقدی بر کتاب «حکایت قرآن‌های ناپیدای افغانستان»
و مقاله «آغازی بر فهرست‌نگاری مخطوطات افغانستان» / معصومه نظری ۱۰۸-۱۰۵
نگاهی به تصحیح «خلاصة الاشعار و زیدة الافکار (بخش یزد و کرمان و نواحی آن)» /
مرتضی موسوی ۱۲۵-۱۰۹
معرفی و نقد کتاب «ناصر خسرو» / حسن حیدرزاده سردرود ۱۳۶-۱۲۶
نقد و بررسی ترجمه «شکونتلا» / سید احمد رضا قائم‌مقامی ۱۴۱-۱۳۷
دورنمایی از کتاب «قرآن مورخان» / زینب سادات ابیطی ۱۴۶-۱۴۲
نگاهی منتقدانه به مقاله «سنگ‌نبشته‌ای نویافته در آرامگاه داریوش بزرگ در نقش رستم (DNF)» /
سهیل دلشاد ۱۵۹-۱۴۷

پژوهش‌هایی در باب تحقیق

ریشه‌شناس چه می‌کند؟ (۶-۱۰) / سید احمد رضا قائم‌مقامی ۱۶۶-۱۶۰

ایران در متون و منابع عثمانی (۲۱)

آثار نعیم مصطفی افندی / نصر الله صالحی ۱۷۰-۱۶۷

شش هجری قمری نوشته شده بسیار مطابق و نزدیک به یکدیگر است و محقق شد که این نسخه اصلی معتمد معتبر داشته است. (جلال الدین همایی)

نام و مشخصات کاتب، آنچنانکه اقبال و همایی آن را نقل کرده‌اند، چنین نشان می‌دهد که ظاهراً ایشان شهرت این کاتب را «نظام تعریف» تصور می‌کرده‌اند و «تعریف» مانند «سمیع» و «رفیع» و جز آنها است که در دوره صفوی رایج بوده است. اما این لقب لقب شگفتی است و در جای دیگر نظیری برای آن نمی‌توان یافت.

حقیقت این است که «تعریف» در اینجا از نظر قواعد نحو عربی تمیز و از نگاه دستور زبان فارسی قید است و مراد کاتب این است که لقب او نظام است، یا او به نظام معروف و شناخته بوده است. نظیر این نوع بیان را در پایان نسخه‌ای از مجمل الحکمة متعلق به کتابخانه فاتح استانبول (ش ۱-۳۱۷۸) نیز می‌بینیم. کاتب این نسخه خود را چنین معرفی کرده است:

ابوعبدالله محمد بن علی بن محمد الکاتب ابن الخفاف
تعریف النخجوانی. (رک. حسینی، ۱۳۹۲: ۶۴۶)

«تعریف النخجوانی» یعنی معروف به نخجوانی. کاتب نسخه‌ای از فرائد السلوک که در سال ۶۴۱ ق کتابت شده و متعلق به کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی است نیز خود را چنین معرفی کرده است:

ابوشمس غزال بن عمر بن الغزال القصبی منسوباً ثم التفلیسی
تعریفاً. (فرائد السلوک: هشاد و نه، مقدمه)

«تفلیسی تعریفاً» یعنی مشتهر و معروف با نسبت تفلیسی.

نظام تعریف

علی اشرف صادقی

نسخه‌ای از لغت فرس اسدی در کتابخانه ملی تبریز هست که سابقاً متعلق به حاج محمد نخجوانی بوده است. عباس اقبال در معرفی نسخه مورد نظر گفته است:

اصل این نسخه نفیس خوشخط که بتاریخ ۷۶۶ بدست سبط حسام‌الدین حافظ الملقب بنظام تعریف نوشته شده... (اقبال، ۱۳۱۹: یا؛ اسدی، ۱۳۱۹: ۵۳۱)

همچنین جلال همایی در حاشیه دستنویس لغت فرس ملکی خود نوشته است:

بسمه تعالی

از نتیجه تتبع و مقابله این نسخه با نسخ متعدد این مطلب معلوم شد که این نسخه با نسخه بسیار نفیس آقای حاجی محمد آقا نخجوانی تبریزی که بدست سبط حسام الدین حافظ ملقب بنظام تعریف در تاریخ ۷۶۶ هفتصد و شصت و

بعد از تحریر

دوست فاضل، آقای مسعود راستی‌پور، پس از دیدن این یادداشت با جست‌وجو در پایگاه مجلات نور (نورمگز) متوجه شده‌است که زنده‌یاد ایرج افشار در مقاله «۵۵۵ نسخه فارسی تاریخ در کتابخانه‌های استانبول» در شماره اول نامه بهارستان (بهار و تابستان ۱۳۷۹، ص ۹۷) هنگام ذکر نام کاتبی به صورت «محمد بن علی الکاتب تعریفاً باقسرائی»، «تعریفاً» را به درست قید دانسته‌است. از ایشان از این بابت سپاسگزار است.

منابع

- اسدی، علی بن احمد (۱۳۱۹). کتاب لغت فرس. به کوشش عباس اقبال. تهران: چاپخانه مجلس.
- اقبال، ۱۳۱۹ ← اسدی، ۱۳۱۹ (مقدمه)
- حسینی، محمدتقی (۱۳۹۲). فهرست دستنویسهای فارسی کتابخانه فاتح (استانبول). تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.
- فرائد السلوک (۱۳۶۸). به کوشش [عبدالوهاب] نورانی وصال و غلامرضا افراسیابی. تهران: پازنگ.

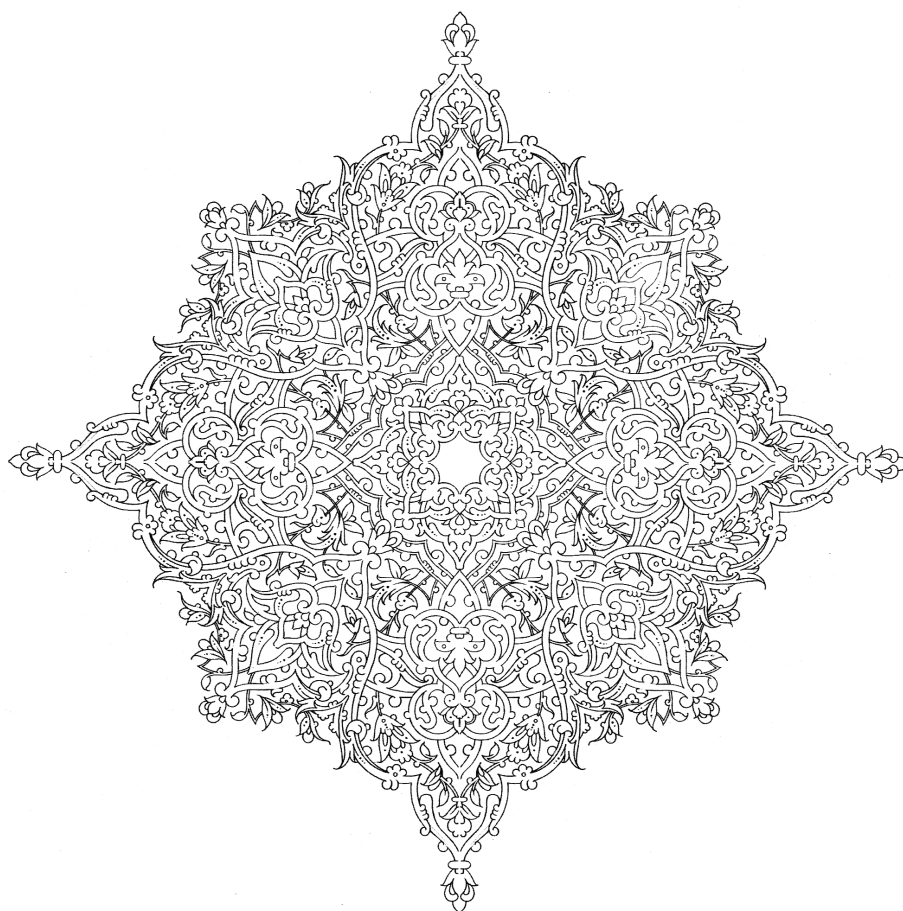

Table of Contents

Editorial

Cultural diplomacy and the written heritage	3-5
---	-----

Articles

Nizām-i Ta'rifā / Ali Ashraf SADEGHI.....	6-7
An introduction of three old sources of the <i>Rubā'īyyāt</i> of Khayyām / Seyyed Ali MIRAFZALI	8-13
<i>Sipīd-Muhra</i> and <i>Shankha</i> / Ali SAFARI AQ-QALEH	14-17
A few points and some words considering <i>Mawāhib-i Ilāhī</i> of Mu'tin ul-Dīn-i Yazdī / Ahmad BEHNAMI	18-21
Some remarks on several of Manūchihirī-yi Dāmghānī's patrons / Raziye ABADIYAN.....	22-27
Editing a couplet of Ṭayyān-i Marghẓī / Mohsen AHMADVANDI.....	28-30
Dust in my Mouth (I should not speak in such a manner): on the origin of an idiom / Wilhelm BACHER; Translated by Sepas RIVANDI	31-33

Reviews and Critiques

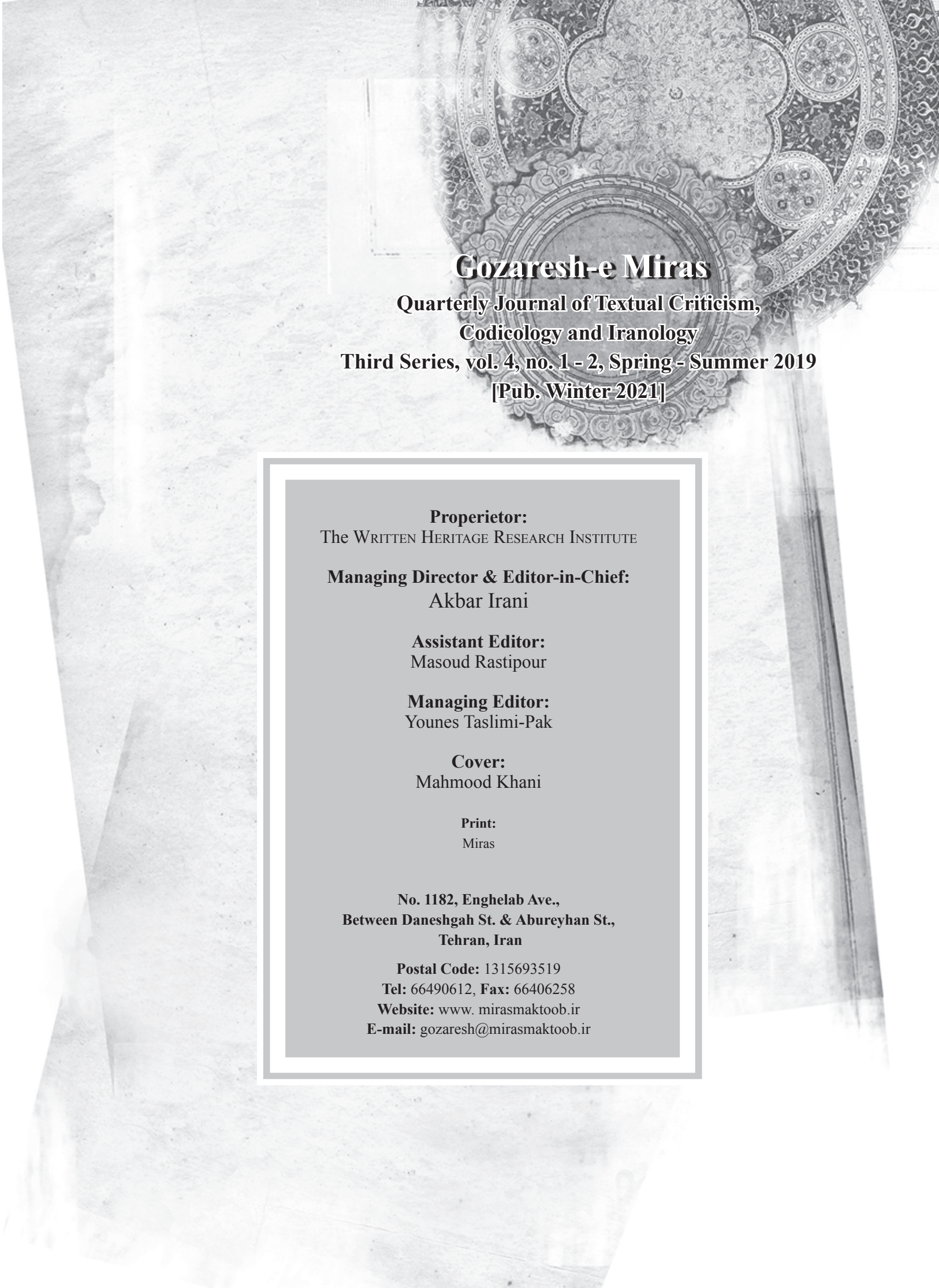
A look into <i>Persian Literary Influence on English Literature</i> / Majdoddin KEYVANI	34-49
A review of <i>Dīvān of Azraqī-ye Heravī</i> / Majdoddin KEYVANI	50-54
Some remarks on <i>A Fragment of an Old Exegesis in Persian</i> / Masoud QASEMI	55-64
Some remarks on <i>An Interpretation of the Holy Qur'ān</i> / Masoud QASEMI	65-71
Shaykh Mahmūd-i Pīr-Budāqī's narration of the <i>Rubā'īyyāt</i> of Khayyām / Seyyed Ali MIRAFZALI	72-75
<i>Pronunciation in Classical Persian Poetry</i> : an exemplar for what should and should not be done in research / Ali SHAPOURAN	76-104
An apocryphal story about Quran manuscripts in Afghanistan: a review of <i>The Story of Invisible Qurans of Afghanistan</i> , and "A Beginning of Cataloguing Manuscripts in Afghanistan" / Masoume NAZARI	105-108
A look into the edition of <i>Khulāṣat al-'Ash'ār va Zubdat al-'Afkār (Yazd, Kerman and its suburbs)</i> / Mortaza MOUSAVI	109-125
An introduction and a review of <i>Nāṣir Khusraw</i> / Hassan HEYDARZADEH SARDORUD	126-136
A review of the Persian translation of <i>Shakuntala</i> / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	137-141
A bird's-eye view of <i>Le Quran des Historians</i> / Zeynab Sadat ABTAHI	142-146
A critical look into "A Newly-Found Inscription at the tomb of Darius-the-great in Naqsh-e Rostam (DNf)" / Soheil DELSHAD	147-159

Essays on Research

What does an etymologist do? (6-10) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI.....	160-166
--	---------

Iran in Ottoman Texts and Sources (20)

Works of Na'imā Muṣṭafā Efendī / Nasrollah SALEHI	167-170
---	---------

Gozarash-e Miras

**Quarterly Journal of Textual Criticism,
Codicology and Iranology**

**Third Series, vol. 4, no. 1 - 2, Spring - Summer 2019
[Pub. Winter 2021]**

Properietor:

The WRITTEN HERITAGE RESEARCH INSTITUTE

Managing Director & Editor-in-Chief:

Akbar Irani

Assistant Editor:

Masoud Rastipour

Managing Editor:

Younes Taslimi-Pak

Cover:

Mahmood Khani

Print:

Miras

**No. 1182, Enghelab Ave.,
Between Daneshgah St. & Abureyhan St.,
Tehran, Iran**

Postal Code: 1315693519

Tel: 66490612, Fax: 66406258

Website: www.mirasmaktoob.ir

E-mail: gozarash@mirasmaktoob.ir